

870 6

MEMORIE VAN ANTWOORD

(Ingezonden bij brief van 10 October 1950.)

(De vroegere stukken zijn gedrukt in de Zitting 1948—1949)

Algemene beschouwingen

§ 1. Met genoegen hebben de ondergetekenden er kennis van genomen, dat de indiening van het wetsontwerp door zeer vele leden wordt gewaardeerd.

De door deze leden aangegeven strekking van het wetsontwerp, zoals neergelegd in de punten *a*, *b* en *c* wordt door de ondergetekenden onderschreven, met name de volgorde waarin deze punten zijn aangegeven, daar ook naar de mening van de ondergetekenden de belangen van de verzekerden als het meest belangrijk dienen te worden beschouwd.

Helaas moeten de ondergetekenden de juistheid erkennen van de door zeer vele leden op het terrein van het verzekeringsbedrijf geconstateerde misstanden. De oorzaken van deze misstanden liggen zowel op het terrein van het verzekeringsbedrijf als op dat van het assurantiebemiddelingsbedrijf. Het onderhavige wetsontwerp dient om, voorzover zulks mogelijk is, de oorzaken van deze misstanden op het terrein van het bemiddelingsbedrijf weg te nemen.

Dat ook op het terrein van het verzekeringsbedrijf en wel van bepaalde delen van het schadeverzekeringsbedrijf toestanden heersen, die verbetering behoeven, is de ondergetekenden bekend. Het sterft daarbij tot verheugenis, dat het bedrijf reeds zelf blijk heeft gegeven de hand in eigen boezem te willen steken. Zij hopen dat de onlangs tot stand gekomen wettelijke maatregelen op het gebied van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie op de duur een heilzame invloed zullen hebben en te dezer zake tot een interne sanering van dit deel van het bedrijfsleven zullen leiden.

Voorts zij hier medegedeeld, dat de ambtsvoorganger van de eerste ondergetekende op 22 Juni 1945 een Adviescommissie voor het schadeverzekeringsbedrijf heeft ingesteld en bedoelde commissie heeft verzocht hem advies uit te brengen over de wenselijkheid van een ondertoezichtstelling van het schadeverzekeringsbedrijf. Nadat bedoelde commissie zich in bevestigende zin had uitgelaten over de wenselijkheid van een dergelijk toezicht is door deze commissie op 30 September 1949 advies uitgebracht over de principes, waarvan bij de opstelling van zulk een wet zou kunnen worden uitgegaan, en over de eisen, welke bij de uitoefening van het schadeverzekeringsbedrijf aan de verzekeraars waren te stellen. Een wetsontwerp, hetwelk dit toezicht zal regelen, is thans bij zijn Ministerie in bewerking. De ervaringen, opgedaan bij de uitvoering van de „Wet op het Levensverzekeringbedrijf (Staatsblad 1922, no. 716)“ wettigen de verwachting, dat een dergelijke wet een sanerende invloed zal hebben op het schadeverzekeringsbedrijf.

Het is waarschijnlijk dat zulks — evenals destijds het geval was met het levensverzekeringbedrijf — gepaard zal gaan met een zekere mate van concentratie.

Nu bovengenoemde Adviescommissie reeds haar rapport heeft uitgebracht achten de ondergetekenden het niet nodig de toestand in het schadeverzekeringsbedrijf opnieuw in studie te nemen. Zij zijn voorts van mening, dat de qualificatie van „chaotisch verzekeringsbedrijf“ te ver gaat en daardoor een onverdiende blaam werpt op de vele bonafide ondernemingen in deze voor 's lands economie zo belangrijke bedrijfstak.

§ 2. Ingestemd kan worden met de opmerking van vele leden, dat het ontwerp een in vergaande mate ambtelijk karakter draagt. Terecht wijzen zij er echter op, dat intern in de bedrijfstakken van het verzekeringswezen en het assurantiebemiddelingsbedrijf zeer grote controversen bestaan. Zoals reeds in de Memorie van Toelichting werd uiteengezet is aan het bedrijfsleven de gelegenheid gegeven zelf een saneringsregeling te ontwerpen, doch men is daarin door deze controversen niet geslaagd.

Ten tijde van de totstandkoming van dit wetsontwerp was het dan ook niet mogelijk om de uitvoering van de in dit wetsontwerp geregelde materie op te dragen aan de bestaande bedrijfsorganisaties. Gezien deze controversen, was het ook niet aannemelijk te achten dat bij een totstandkoming op korte termijn van bedrijfsorganisaties

op het gebied van het verzekeringswezen ingevolge de Wet op de Bedrijfsorganisatie, deze organisaties met de uitvoering van deze wet zouden kunnen worden belast. Ook thans achten de ondergetekenden het nog niet mogelijk om de direct belanghebbenden te belasten met de uitvoering van de in dit wetsontwerp vervatte bepalingen.

Teneinde echter tegemoet te komen aan de wensen van die leden, die de uitvoering gaarne in handen van het bedrijfsleven gelegd zien, hebben de ondergetekenden de uitvoering opgedragen aan de Sociaal-Economische Raad. Gezien echter het feit, dat het wenselijk is, dat zodra de onderlinge verhoudingen in de bedrijfstak zulks toelaten, de direct belanghebbenden worden ingeschakeld, hebben de ondergetekenden de mogelijkheid geschapen voor de Sociaal-Economische Raad om zijn bevoegdheden, na verkregen goedkeuring van de Ministers van Financiën en van Economische Zaken, over te dragen aan bedrijfsorganisaties op het gebied van het verzekeringswezen.

Ten aanzien van de Commissie van Advies, waarin dus de direct belanghebbenden vertegenwoordigd zullen zijn, zijn de ondergetekenden ingegaan op de suggestie, gedaan op blz. 11 en 12 van het Voorlopig Verslag; door de bevoegdheden van deze commissie uit te breiden kan eveneens bereikt worden, dat het bedrijfsleven — en thans de direct belanghebbenden — hun invloed op de uitvoering van deze wet kunnen doen gelden.

§ 3. Ter beantwoording van de kritiek, die is uitgeoefend op de wijze, waarop de in dit ontwerp geregelde materie onder de verantwoordelijkheid van de beide ondergetekenden zal komen te vallen, moge erop gewezen worden, dat naar de mening van ondergetekenden de regeling van deze materie in principe geheel tot de verantwoordelijkheid van de eerste ondergetekende behoort. Immers, zoals reeds in de Memorie van Toelichting bij artikel I is opgemerkt, is uitsluitend de eerste ondergetekende belast met de zorg voor het verzekeringswezen. Ook de huidige bedrijfsorganisatie op het gebied van het verzekeringswezen ressorteren onder zijn departement. Zo ook zullen de bedrijfsorganisaties op dit gebied, die ter uitvoering van de wet op de bedrijfsorganisatie zullen worden opgericht, onder zijn departement ressorteren.

Indien met de opmerking in het Voorlopig Verslag dat het hier een zuiver bedrijfsorganisatorische materie betreft, bedoeld is te zeggen, dat het hier betreft een zekere vorm van organisatie van het verzekeringsbedrijf, dan hoort diensgevolge deze materie door de eerste ondergetekende geregeld te worden. Indien de gemaakte opmerking echter bedoelt te zeggen, dat dit een deel is van de bedrijfsorganisatorische taak van de Staatssecretaris van Economische Zaken, dan veroorloven de ondergetekenden zich op te merken, dat dit naar hun inzicht toch niet het geval is. Het betreft hier immers geen regelingen, die beogen bedrijfsorganisatorische maatregelen te treffen in de zin van de Wet op de Bedrijfsorganisatie, (welke maatregelen binnen het kader van genoemde wet op het gebied van het verzekeringswezen overigens tot de competentie van de eerste ondergetekende zouden behoren) doch veeleer het op utiliteitsgronden ordenen van bepaalde delen van dit bedrijfsleven.

De tweede ondergetekende heeft ten aanzien van de bedrijfsorganisatie in de zin, zoals deze met dit wetsontwerp wordt beoogd, uiteraard wel een coördinerende taak in die zin, dat hij er op zal dienen toe te zien, dat soortgelijke regelingen op dit gebied niet langs elkaar heen werken.

Mede in verband met het feit, dat de Sociaal-Economische Raad, eventueel opgevolgd door een of meer bedrijfsorganisaties op het gebied van het verzekeringswezen met de uitvoering van deze wet zal worden belast, hebben de ondergetekenden nogmaals nauwkeurig de verdeling van de verschillende verantwoordelijkheden overwogen. Zij menen, dat deze thans op volkomen bevredigende wijze is geregeld.

§ 4. Bij de samenstelling van de commissie, die hun heeft geadviseerd bij de samenstelling van het onderhavige ontwerp, heeft de eerste ondergetekende er naar gestreefd zoveel mogelijk alle groepen van belanghebbenden vertegenwoordigd te doen zijn. In de commissie hadden dan ook zitting vertegenwoordigers van de agenten, de bezorgers, de zelftekenende agenten, de makelaars, de levensverzekeringsmaatschappijen en de schadeverzekeringsmaatschappijen.

Teneinde ook anderszins de representativiteit te bevorderen zijn bedoelde vertegenwoordigers gekozen uit de organen van de bestaande bedrijfsorganisaties, welke geacht mogen worden het gehele bedrijf te vertegenwoordigen. Het komt de eerste ondergetekende dan ook voor, dat moeilijk volgehouden kan worden, dat niet alle groepen van belanghebbenden in bedoelde commissie hun vertegenwoordiging vonden. Hij moet dan ook beslist ontkennen, dat hier van enig verzuim sprake is, terwijl hij het, gezien de samenstelling der commissie, weinig waarschijnlijk acht, dat op punten van enig belang geen rekening gehouden zou zijn met de feitelijke omstandigheden.

De ondergetekenden kunnen instemmen met die leden, die opmerken, dat bij de opstelling en beoordeling van het ontwerp in de eerste plaats rekening dient gehouden te worden met het algemeen belang. Dit is bij de opstelling van het ontwerp dan ook geschied. Tegen de achtergrond van het algemeen belang is echter nog veel variatie mogelijk, vooral bij punten, die slechts van belang zijn voor de betrokken groepen.

Waar dan ook het algemeen belang voor de regeling van een bepaald punt de mogelijkheid van verschillende oplossingen openliet, is in verband met historische en gegroeide omstandigheden een bepaalde oplossing gekozen. Daarbij dient in het oog te worden gehouden, dat een groot deel der misstanden zijn oorzaak vond in het onderlinge wantrouwen en de verstoorde bedrijfsvrede. Wanneer derhalve in de Memorie van Toelichting werd gesproken van „een compromis”, hetwelk rekening houdt met de voornaamste wensen van de belanghebbenden en daaraan tegemoet komt op een wijze, als door beide groepen over en weer redelijk wordt geacht met inachtneming van hun eigen doelstellingen”, dient dit „compromis-karakter” in onderlinge samenhang gezien te worden met de wil om het onderlinge wantrouwen weg te nemen en de bedrijfsvrede te herstellen. Het heeft de ondergetekenden verheugd te hebben mogen constateren, dat de indiening van het onderhavige ontwerp een positieve bijdrage tot het herstel van de bedrijfsvrede is geweest.

Deze werkwijze heeft er echter nimmer toe geleid dat „koehandel” werd bedreven: van „koehandel” is geen sprake geweest, wel echter van het zoeken naar een synthese tussen aan elkander tegenstrijdige belangen. Zoals reeds in de Memorie van Toelichting is uiteengezet is het uitgangspunt bij het opstellen van het ontwerp geweest de misstanden op het gebied van de assurantiebemiddeling weg te nemen.

Het wetsontwerp beoogt daarom in het algemeen belang en in het belang van het gehele verzekeringsbedrijf de assurantiebemiddeling op een hoger peil te brengen door de deskundigheid van de tussenpersonen te bevorderen en aan de „beunhazerij” een einde te maken. Zulks zal er mede toe kunnen leiden, dat het publiek op de duur beter zal worden voorgelicht.

De ondergetekenden koesteren de verwachting, dat deze doelstellingen door het voorliggende ontwerp, zoals dat is gewijzigd en aangevuld, zullen worden bereikt. Zij zouden het echter niet wenselijk achten, indien het ontwerp zodanig zou worden gewijzigd, dat het gevolg zou zijn, dat het slechts beroepsbemiddelaars, aangevuld door een klein corps van tussenpersonen die de assurantiebemiddeling als nevenberoep uitoefenen, toegestaan zou zijn om in assurantiën te bemiddelen. Zij menen, dat de historische ontwikkeling van het assurantiebemiddelingsbedrijf hier te lande alsmede de gegroeide verhoudingen zulk een rigoureuze ingrijpen niet gedogen en dat de gevolgen daarvan aan het bedrijf als geheel niet ten goede zouden komen. Hierbij mag niet worden vergeten, dat juist de vele tussenpersonen, die het bedrijf als nevenberoep uitoefenen, er zeer veel toe hebben bijgedragen om de verzekeringsgedachte overal te doen doordringen. Het zou strijdig met het algemeen belang zijn hier thans ruw in te grijpen.

Wel zijn zij de mening toegedaan, dat een geleidelijke groei in de aangegeven richting gewenst moet worden geacht en dat het derhalve noodzakelijk zou kunnen zijn, om de te stellen eisen in de toekomst te verzwaren.

Een dergelijke politiek zal een voorzichtig beleid vereisen en slechts op langere termijn effect kunnen sorteren.

Het is mede op grond van deze overweging, dat de ondergetekenden een aantal onderwerpen bij uitvoeringsmaatregelen zouden willen regelen. De tweede reden daartoe is gelegen in het feit, dat de opname van de eisen in de wet uit wetstechnisch oogpunt niet aanbevelenswaardig geacht kan worden. De materie, welke in het ontwerp van wet wordt geregeld, is geheel nieuw en zeer gecompliceerd. Het verzekeringswezen in al zijn geledingen is zeer gevarieerd. Bovendien is een deel van het verzekeringswezen geheel op het binnenland georiënteerd, terwijl een ander deel een sterke internationale inslag heeft. Het was daarom nodig dat een aantal escape-clauses in het ontwerp werden opgenomen om in het algemeen belang en in het belang van het verzekeringsbedrijf en het assurantiebemiddelingsbedrijf zo nodig te kunnen afwijken van de bepalingen van deze wet aangezien het niet mogelijk is om voor alle bijzondere facetten van de onderhavige branches een uitputtende wettelijke regeling te treffen. Als voorbeeld zij hier genoemd de zo sterk internationaal georiënteerde transportverzekering met haar vele internationaal erkende gebuiken en bij-conditions, welke zich nu eenmaal niet laten codificeren in een wet, speciaal gemaakt voor het Nederlandse assurantiebemiddelingsbedrijf. Zonder dergelijke escape-clauses zou ongetwijfeld schade worden toegebracht aan vele belangen zonder dat daartegenover enig positief voordeel zou staan terzake van de regeling van het assurantiebemiddelingsbedrijf in het algemeen.

Het denkbeeld dat daardoor en door het openen van de mogelijkheid van het regelen van bepaalde kwesties bij algemene maatregel van bestuur gevaar zou kunnen ontstaan dat het ontwerp niet meer zou worden dan een gebaar, is geheel ongegrond. Het grondpatroon van de wet is duidelijk. Bovendien zal de in artikel 2 genoemde commissie, waarin alle categorieën van bedrijfsgenoten zullen zijn vertegenwoordigd, de Sociaal-Economische Raad adviseren omtrent het terzake van de hantering van de escape-clauses te voeren beleid.

Ten aanzien van de in het Voorlopig Verslag gestelde eisen, voor wat betreft de registratie zouden de ondergetekenden het volgende willen opmerken.

Aan het gestelde onder punt 1 werd in het ongewijzigde ontwerp reeds voldaan, tenzij — wat de ondergetekenden niet kunnen aannemen — het tevens de bedoeling is ook de personen, bedoeld in artikel 3, lid 2, die tot het hoger personeel van de verzekeringsmaatschappijen behoren, te registreren.

De openbaarheid van bepaalde registers houdt in, dat de namen van hen, die daarin zijn geregistreerd, worden gepubliceerd. Wanneer een register niet openbaar is betekent dit, dat publicatie van de daarin opgenomen namen niet zal plaatsvinden: indien echter tot de Sociaal-Economische Raad het verzoek wordt gericht om mededeling te mogen ontvangen of een bepaald persoon, dan wel bepaalde personen in dat register zijn opgenomen, zal de Sociaal-Economische Raad deze inlichtingen dienen te verstrekken. Zoals reeds in de Memorie van Toelichting tot uitdrukking is gebracht zijn bepaalde registers niet openbaar op grond van de overweging dat het voor de verzekeringsmaatschappijen bezwaarlijk is, indien hun concurrenten de beschikking krijgen over de namen van agenten, die bij hen in opleiding zijn. De ondergetekenden zijn echter bereid om ook het register C openbaar te doen zijn, daar voor dit register het genoemde argument minder sterk geldt dan voor het register D. Doordat de categorie van volksverzekeringsagenten thans onder de inwerking van de wet zal worden gebracht zullen daarmede tevens de namen van deze agenten in de openbare registers worden opgenomen.

De ondergetekenden nemen aan dat in punt 3 bedoeld is scherpe beperkingen te stellen aan de hernieuwde inschrijving in enig register van hen, die op gronden, verband houdende met de uitoefening van het beroep van tussenpersoon uit bedoelde registers zijn geschrapt.

Uiteraard zal degen, die op grond van het feit, dat hij de stand der tussenpersonen op enigerlei wijze heeft geschrapt, niet makkelijk weer in de registers worden ingeschreven. Hetzelfde is het geval met hem, die op onvoldoende wijze voldoet aan de verplichtingen, die hem ingevolge de wet worden opgelegd. De meeste doorhalingen zullen echter ongetwijfeld voorkomen in de registers C en D. Directe inschrijving in het register C zal na doorhaling daaruit op bedoelde gronden niet mogelijk zijn, zodat hernieuwde inschrijving slechts mogelijk zou zijn in register D. De inschrijving in dit register D brengt mede, dat men ten hoogste een jaar lang zonder directe ontvangst van provisie zal dienen te werken, terwijl men, wanneer in dat jaar niet voldoende verzekeringen worden afgesloten, het recht op provisie geheel verliest. Het ware niet juist te achten, indien aan de hernieuwde inschrijving in register D, andere beperkingen dan thans in het ontwerp genoemd voor een eerste inschrijving, in de wet werden gelegd.

Het register C is door de ondergetekenden steeds gezien als een doorgangsregister. Immers degen, die geregistreerd staat in register C, zal elke vijf jaar de kans lopen om uit dit register te worden verwijderd indien hij niet zorgt door middel van het afleggen van een examen blijk te geven van voldoende vakbekwaamheid om opgenomen te worden in een der registers A en B. Het valt echter niet te ontkennen, dat de mogelijkheid open blijft om zonder enig examen het beroep van tussenpersoon te blijven uitoefenen door zich door middel van een voldoende productie te handhaven bij elke vijfjarige revisie van het register.

De ondergetekenden zijn dan ook ingegaan op de suggestie van die leden, die voor het handhaven van een tussenpersoon in register C bij de eerste vijfjaarlijkse revisie naast de productie-eisen tevens exameneisen willen stellen.

Om reeds hierboven genoemde redenen, namelijk het feit, dat een „beunhaas” zo snel mogelijk weder het bedrijf dient te verlaten, zouden de ondergetekenden niet willen ingaan op de suggestie om het register D te laten vervallen. Immers wanneer dit het geval zou zijn, zou elke „beunhaas” zich in elk geval vijf jaar kunnen handhaven. De ondergetekenden zijn daarenboven van mening, dat de voor het register D te stellen productie-eisen en vooral ook de bepaling, dat geen provisie wordt uitgekeerd, indien niet aan bedoelde productie-eisen wordt voldaan, voldoende beperking zullen betekenen voor het aantal inschrijvingen in register D.

Uiteraard zal de betekenis van de term „actief als tussenpersoon werkzaam is”, waarnaar in het Voorlopig Verslag wordt gevraagd,

niet kunnen betekenen, dat men zich in register C zal kunnen handhaven door „zo nu en dan een postje af te sluiten”.

Dit zou met recht het wettelijk sanctionneren van de gelaakte misstanden zijn. De productie-eisen voor de handhaving in register C zullen derhalve zo gesteld worden, dat daaruit de waarborgen voor een regelmatige werkzaamheid als tussenpersoon blijken, zij het dat de omvang van deze werkzaamheid nog niet die van een beroepstussenpersoon behoeft te zijn.

De opmerking in het Voorlopig Verslag, dat de invoering van register D mogelijk tot gevolg zal hebben dat een ongelimiteerd aantal beunhazen als wettelijk toegelaten vertegenwoordigers van verzekeringsmaatschappijen zal worden aangesteld, die zullen trachten het minimum aantal verzekeringen binnen 12 maanden af te sluiten, wekt de suggestie dat de instelling van dit register de maatschappijen zou verleiden tot het aanstellen van meer aspirant-agenten dan tot dusver. De ondergetekenden achten dit weinig waarschijnlijk. Het aantal personen, dat potentieel geschikt geacht kan worden om als agent op te treden ondergaat geen vermeerdering, terwijl het aantal van hen, dat daadwerkelijk bereid zal zijn om als agent te gaan optreden ongetwijfeld geringer zal worden door de bepaling dat aspirant-agenten pas provisie zullen ontvangen nadat zij een zekere productie hebben bereikt. Zij, die uit zijn op het incasseren van een toevallig voordeel, d.w.z. de beunhazen, zullen daardoor in eerste instantie worden afgeschrikt.

Teneinde tegemoet te komen aan het bezwaar, dat de productie van niet geslaagde D-agenten voor de maatschappijen een aanwinst van provisieloze verzekeringen zou betekenen, is thans bepaald, dat de provisie, verschuldigd over de verzekeringen van D-agenten, overgemaakt dient te worden aan de Sociaal-Economische Raad.

Indien een D-agent aan het einde van zijn proefjaar niet heeft voldaan aan de te stellen productie-eisen zal de provisie vervallen aan de Sociaal-Economische Raad, die de hieruit resulterende bedragen dient te besteden voor de bestrijding van de door de Sociaal-Economische Raad te maken algemene kosten. Op deze wijze zullen deze baten ten goede kunnen komen aan hen die de kosten van het bureau zullen moeten dragen, met andere woorden goeddeels aan de beroepstussenpersonen. De omstandigheid, dat in bepaalde gevallen de maatschappijen een beheersvergoeding op grond van artikel 18, lid 1 kunnen incasseren is niet te ondervangen zonder daarbij schade te doen aan het beginsel van artikel 18, lid 1, daar uit het loslaten van de aldaar gestelde eis opnieuw de mogelijkheid van ongewenste bevoordeling van bepaalde tussenpersonen zou kunnen voortvloeien.

De ondergetekenden zijn van mening, dat het niet aan te bevelen is om het aantal tussenpersonen, dat de bemiddeling als nevenberoep uitoefent, aan een maximum per maatschappij te binden. Afgezien van het feit, dat thans onmogelijk is vast te stellen of het percentage van 50 bij benadering als juist kan worden beschouwd, zou de maximering van het bedrijf in het algemeen een dermate ingrijpende maatregel voor de historisch gegroeide omstandigheden en de daarop ingestelde bedrijfspolitiek zijn, dat voor ernstige moeilijkheden gevreesd moet worden. Daar komt nog bij, dat de bedrijfspolitiek van verschillende maatschappijen, als ook de aard van verschillende verzekeringsbranches, meebrengt, dat zij grotendeels drijven op de bemiddeling van tussenpersonen, die van de bemiddeling hun nevenberoep hebben gemaakt, terwijl andere maatschappijen daarentegen hoofdzakelijk van tussenpersonen gebruik maken, die het bemiddelen als hoofdberoep uitoefenen. Een belangrijk element is daarbij tevens of de incasso al of niet door tussenpersonen wordt verricht. Van invloed is daarbij tevens of de betrokken maatschappij haar werkterrein vindt in de dichtbevolkte bevolkingscentra dan wel ten plattelande.

Hoewel derhalve het doel van het wetsontwerp zeker ook moet zijn de bemiddeling zoveel als mogelijk is te concentreren in handen van hen, die van de bemiddeling hun hoofdberoep maken, achten de ondergetekenden het niet verantwoord het aantal tussenpersonen, hetwelk de bemiddeling als nevenberoep uitoefent, aan een maximum te binden.

Dat tot de doelstellingen van het wetsontwerp zeker dient te behoren de geleidelijke uitschakeling van de gelegenheidsagenten, die niet voldoen aan te stellen eisen van vakbekwaamheid, kunnen de ondergetekenden niet anders dan beamen.

§ 5. *Werkingsfeer der wet.* In artikel 3, eerste lid, werd de wet behoudens enkele excepties, niet van toepassing verklaard op de volksverzekering omdat dit een zo eenvoudige branche is dat elke volksverzekeringsagent, die op dit gebied enige ervaring heeft, voldoende deskundig geacht kan worden. Een belangrijke exceptie is, dat de agent, die alleen ter zake van volksverzekeringen bemiddelt, moet voldoen aan de eisen gesteld in het eerste lid van artikel 5. Mogen eisen van deskundigheid overbodig zijn, wel zijn de eisen welke in het algemeen bepalend zijn voor de geschiktheid om als tussenpersoon op te treden gehandhaafd, daarbij uitgaande van de

gedachte dat met name ten aanzien van de volksverzekeringsagent de eisen ten aanzien van de persoon zelf te stellen van veel groter belang zijn dan diens deskundigheid, welke vanzelf gewaarborgd is na een korte praktijk.

De niet-toepasselijkheids verklaring van de wet op de volksverzekering draagt echter een min of meer theoretisch karakter. In feite zal het weinig voorkomen dat een tussenpersoon alleen in volksverzekeringen bemiddelt. Als tussenpersoon op andere gebieden dan de volksverzekering zal hij derhalve toch steeds ingeschreven staan in een der registers A, B of C. De ondergetekenden zijn bereid het min of meer theoretisch uitgangspunt, waarvan het eerste lid van artikel 3 getuigt, te laten varen en het niet toepasselijk verklaren van de wet op de volksverzekering uit dit lid te schrappen.

Tevens vervalt in verband daarmee het tweede lid van artikel 4. De ondergetekenden komen daarmee tegemoet aan de wens van zeer vele leden, die de werkingsfeer wensen uitgebreid te zien tot de volksverzekering, zij het dan op andere gronden dan die waarop deze leden de uitbreiding bepleiten.

Uit het bovenstaande volgt, dat de ondergetekenden niet bereid zijn om in te gaan op de suggestie van andere leden om de wet niet van toepassing te verklaren op de volksverzekeringsagent. Afgezien van het feit, dat het ondoenlijk zou zijn om te bepalen binnen welke grenzen een tussenpersoon als volksverzekeringsagent beschouwd zou moeten worden, indien hem toegestaan zou worden ook allerlei andere verzekeringen te sluiten zonder dat de wet op hem van toepassing zou zijn, zou het zeker niet uitvoerbaar zijn hierop enige controle uit te oefenen.

De ondergetekenden kunnen zich wat dit betreft dan ook volledig scharen achter een groot deel van de bezwaren van die leden, die zich tegen een dergelijke wijziging van artikel 3 verzetten.

Over de door andere leden aangevoerde bezwaren zouden de ondergetekenden het volgende willen opmerken.

1. Ongetwijfeld zal de verzekeraar, wanneer blijkt dat de weduwe of de liquidateur van een tussenpersoon niet berekend zijn voor hun taak en het beheer over de tot hun portefeuille behorende verzekeringen wordt verwaarloosd, gebruik maken van de hem bij artikel 19 toegekende bevoegdheid en het beheer beëindigen. Overigens zal de Sociaal-Economische Raad bij bedoelde gebleken ongeschiktheid niet overgaan tot verlenging van de in artikel 6 bedoelde termijn van een jaar, voorzover zij al niet de gevraagde ontheffing bij de eerste aanvraag zou hebben geweigerd.

2. Op de hier geschetste moeilijkheid bij verhuizing zal nader worden teruggekomen bij de behandeling van het desbetreffende artikel.

3. De ondergetekenden kunnen de vrees van de hier aan het woord zijnde leden, dat er geen tussenpersonen gevonden zouden kunnen worden, die bereid zijn om een kleine volksverzekeringsportefeuille te beheren, niet delen. Het feit, dat dit wetsontwerp hoofdzakelijk beoogt het te grote aantal tussenpersonen belangrijk in te perken, wijst eerder op het tegendeel.

Zij kunnen derhalve dan ook niet inzien, dat zonder de gevraagde wijziging aan de provinciale assuratiekantoren een monopolie zou moeten worden gegeven. Evenmin achten zij het waarschijnlijk, dat in het algemeen gesteld mag worden dat deze provinciale assuratiekantoren niet de service zouden verlenen, welke het volksverzekeringspubliek behoeft.

Om aan de hier bedoelde bezwaren tegemoet te komen is echter het eerste lid van artikel 14 zo gewijzigd dat de maximum provisie ter zake van volksverzekeringsovereenkomsten voor verzekeringsagenten niet langer gesteld wordt dan die, welke de ingeschrevenen in de registers A en B zullen ontvangen. De agent die alleen bemiddelt ter zake van volksverzekeringsovereenkomsten behoeft dus om de volle provisie te ontvangen slechts te zijn ingeschreven in het Register C, doch zal te zijner tijd wel moeten voldoen aan de eisen van vakbekwaamheid, te stellen voor handhaving in Register C.

Bovendien is op het stuk van provisie-betaling ter zake van de volksverzekeringsportefeuille nog een tweede wijziging in artikel 14 aangebracht. Deze vindt haar noodzaak in het feit, dat bij overneming van een volksverzekeringsportefeuille in zeer veel gevallen de nieuwe agent nog niet voldoet aan de eisen, te stellen voor inschrijving in een der registers A, B of C. Hij zal derhalve eerst moeten worden ingeschreven in het Register D. De incasso van de in de portefeuille lopende posten zal echter zonder stagnatie door de nieuwe agent moeten worden voortgezet. Voor dit werk, dat veel tijd vergt, doch weinig deskundigheid vereist, moet hij een terstond ingaande beloning ontvangen. Om zulks mogelijk te maken is in het nieuwe vierde lid van artikel 14 bepaald dat de incasso-provisie ter zake van volksverzekering ook aan een D-agent mag worden uitgekeerd. Deze exceptie is nodig om de continuïteit in de premie-inning

in het belang van de verzekeraar, de tussenpersoon en de verzekeringnemer zo goed mogelijk te waarborgen en brengt overigens geen bezwaren met zich mede.

4. Het is de ondergetekenden niet duidelijk hoe het hier gestelde zou kunnen dienen ter adstructie van het voorstel om de wet niet van toepassing te doen zijn op de volksverzekeringsagent. Indien dit namelijk het geval zou zijn, zou immers de klacht, dat de betrokken agent slechts aanbrengrprovisie krijgt uitgekeerd niet worden weggenomen. Zelfs bestaat in dat geval de mogelijkheid dat generlei vergoeding zal worden uitgekeerd. Overigens achten de ondergetekenden het zeker op zijn plaats, indien ook in het geval dat de inkomsten van de betrokken agent geheel of gedeeltelijk bestaan uit incassoprovisiën terzake van door hem beheerde verzekeringen aan deze agent een zekere vergoeding wordt toegekend voor het verlies van deze bron van inkomsten. Bij de op dit stuk, ingevolge het eerste lid van artikel 18 te stellen regelen, zal de eerste ondergetekende hiermede ongetwijfeld rekening houden.

Voor zover het juist zou zijn, dat de volksverzekeringsagent, die tevens nog andere verzekeringen sluit, beschikt over meer dan voldoende vakkennis en in dit opzicht niet achterstaat bij vele assurantiemakelaars en beheerders van assuratiekantoren, is er te minder bezwaar hen te onderwerpen aan de voor de inschrijving in de registers vereiste proeven van vakkwaamheid.

Wanneer de verhouding van de volksverzekeringsagent tot zijn maatschappij zeer dicht is genaderd tot de arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht zal via artikel 3, lid 4, de mogelijkheid bestaan hem alsnog van de toepasselijkheid van de wet uit te sluiten.

De door vele leden gestelde vraag ten aanzien van de volksverzekeringsagent, die tevens andere verzekeringen sluit, vond hierboven reeds beantwoording. Een inspecteur ener verzekeringsmaatschappij in branche A, die als gelegenheidsagent posten afsluit in branche B, zal ten aanzien van deze nevenwerkzaamheid moeten voldoen aan de vereisten van de wet, daar hij bij het uitoefenen van deze nevenwerkzaamheid niet optreedt in de functie krachtens welke hij van de vereisten van de wet is vrijgesteld.

Over de aantallen tussenpersonen, die onder deze wet zullen komen te vallen, zijn geen betrouwbare gegevens beschikbaar. Op grond van het feit, dat in 1943, toen de controle op die inschrijvingen zeer streng was, bij de vakgroep der agenten ca. 33 000 agenten waren ingeschreven en daarbij nog gevoegd dienen te worden enige duizenden loondienstagenten en ca. 2000 makelaars en bezorgers, komen de ondergetekenden, rekening houdend met een marge van niet geregistreerde agenten tot het zeer ruwe benaderingscijfer van ca. 40 000 tussenpersonen in totaal. Het aantal daarvan, dat beroepsagent is, is evenmin bekend en ook niet het aantal agenten, hetwelk een agentuurovereenkomst heeft lopen. Wanneer de ondergetekenden voor deze twee groepen tezamen het getal 4000 noemen, dan is dat op grond van het feit, dat de door hen geraadpleegde insiders menen, dat het aantal in geen geval beneden de 2000 en evenmin boven de 6000 zou liggen.

Het ligt in de bedoeling van de eerste ondergetekende om, na het inwinnen van advies van de Commissie van Advies, bedoeld in artikel 2, over te gaan tot de voorbereiding van de algemene maatregel van bestuur, die de maatstaven, zoals die bedoeld zijn in het eerste lid, sub a. van artikel 5, zal vaststellen. Aan de hand van deze maatstaven zal de Sociaal-Economische Raad, daarin bijgestaan door de Commissie van Advies, een lijst van onverenigbare beroepen kunnen samenstellen.

Het zou daarbij niet juist zijn om als maatstaf te nemen het feit, dat een bepaalde functionaris het vertrouwen van de aspirant-verzekerde heeft, daar de goede tussenpersoon dat vertrouwen eveneens dient te bezitten. Zonder vooruit te willen lopen op het advies van bedoelde commissie zou de eerste ondergetekende over deze kwestie nog het volgende willen opmerken.

Een beroep, dat de stand van de tussenpersonen zou kunnen schaden, komt ongetwijfeld in aanmerking om onverenigbaar te worden verklaard. Zeker zal een beroep ook onverenigbaar dienen te worden verklaard, indien de betrokkene uit hoofde van zijn beroep de mogelijkheid bezit — en waarschijnlijk daarvan ook gebruik zal maken — om pressie uit te oefenen op de candidaat-verzekerde.

Het onderlinge schadeverzekeringsbedrijf is bij de opstelling van het wetsontwerp niet buiten beschouwing gelaten. De ondergetekenden zijn echter van mening, dat niet wenselijk zou zijn om de bemiddeling bij het onderlinge schadeverzekeringsbedrijf als geheel van de wet uit te sluiten.

Alhoewel toegegeven moet worden, dat de correspondent van een onderlinge schadeverzekeringsmaatschappij in veel gevallen een andere positie inneemt dan de gewone tussenpersoon, zou het toch onjuist zijn om op die grond het onderlinge schadeverzekeringsbedrijf buiten de wet te stellen. Immers ook de correspondent brengt ver-

zekeringen aan en heeft er voordeel bij om zoveel mogelijk verzekeringen af te sluiten. Het is gewenst, dat ook hij deskundig is. Bovendien sluiten vele onderlingen door bemiddeling van agenten (of hun correspondenten) verzekeringen met niet-leden tegen een vaste premie en een normale provisie. Vrijstelling zou in dit geval dan ook onrechtvaardige bevoordeling van bepaalde groepen kunnen inhouden. In ander opzicht moge er tevens op gewezen worden, dat het vrijstellen van de bemiddeling bij onderlinge schadeverzekeringsmaatschappijen zonder meer tengevolge zou hebben, dat de bemiddeling voor onderlinge molestverzekeringsmaatschappijen, die vrijwel uitsluitend via agenten geschiedt, eveneens vrijgesteld zou zijn. De op dit gebied in de afgelopen jaren bij de bemiddeling opgedane ervaringen zijn niet van die aard, dat de ondergetekenden een vrijstelling van de bemiddelingssector van dit bedrijf verantwoord zouden achten. Vooral ook hier is de deskundigheid van de tussenpersoon zeer belangrijk.

De hierboven opgesomde bezwaren tegen het uitsluiten van de onderlinge schadeverzekering van de toepassing van de wettelijke bepalingen, betekenen echter niet, dat de ondergetekenden geen rekening zouden willen houden met de bijzondere positie, die deze vorm van verzekering inneemt. Integendeel zijn zij wel degelijk van mening, dat er met deze bijzondere positie van het onderlinge schadeverzekeringsbedrijf in het algemeen, als met die van bepaalde onderdelen daarvan in het bijzonder, rekening gehouden dient te worden.

Reeds bij de opstelling van dit wetsontwerp heeft hen voor ogen gestaan te onderzoeken of bepaalde takken van het onderlinge schadeverzekeringsbedrijf niet met gebruikmaking van het bepaalde in het eerste lid van artikel 3 van de toepasselijkheid van de wet moeten worden uitgezonderd. Met name hebben zij daarbij gedacht aan die takken van verzekering, die veelal in de vorm van onderlingen ten plattelande worden beoefend, zoals bij voorbeeld veeverzekering. Alvorens echter een gedegen oordeel te kunnen uitspreken over de vraag, welke vormen van verzekering voor deze uitsluiting in aanmerking komen, is een grondig onderzoek noodzakelijk, terwijl daarbij ook het advies van de Commissie van Advies van belang is.

Voor wat betreft de bezwaren, geuit tegen de werking van lid 1 van artikel 10 ten aanzien van de correspondenten, moge gewezen worden op het tweede lid van dit artikel, dat met name ook met het oog op bedoelde correspondenten is opgenomen.

Vakbekwaamheidseisen. Voor wat betreft de vakbekwaamheidseisen wordt aansluiting gezocht bij de Vestigingswet Kleinbedrijf 1937. Ten aanzien van de te stellen eisen op verzekeringsgebied hopen de ondergetekenden mede gebruik te kunnen maken van de op dit gebied reeds bestaande vakexamens en opleidingen.

Gelegenheidsagenten. De ondergetekenden, het tegenbetoog van vele leden volgende, merken ter zake van de kwestie der gelegenheidsagenten het volgende op:

1°. Het ware een misvatting te menen, dat het enige verschil tussen de z.g. „beunhazen” en bonafide gelegenheidsagenten bestaat in de meer of mindere intensiteit, waarmede het beroep van tussenpersoon wordt uitgeoefend. Het maakt wel degelijk verschil of men zo bij gelegenheid, wanneer men er toevallig tegenaan loopt, een verzekering afsluit, dat wil zeggen, ter bestemde plaatse meedeelt dat een of andere verzekering op een bepaald adres kan worden gesloten, dan wel dat men, door serieus te werken en zijn vakkundigheid te vergroten, tracht in de daarvoor beschikbare tijd verzekeringen af te sluiten. In de terminologie in het Voorlopig Verslag gebruikt zou het verschil tussen een beunhaas en een beroepsagent ook slechts bestaan in een verschil in intensiteit in de beoefening van het beroep.

Naar het oordeel van de ondergetekenden kan dan ook wel degelijk van een reëel onderscheid gesproken worden.

2°. a. Gevoegelijk kan toegegeven worden, dat veel schade is veroorzaakt door het optreden van ondeskundige provisiejagers. Hiertegenover mag echter gesteld worden, dat in de eerste plaats de historische ontwikkeling heeft medegebracht dat de assurantiebemiddeling aanvankelijk vrijwel uitsluitend in handen van niet beroeps-tussenpersonen is geweest en dat pas later dit bemiddelen als hoofdberoep werd uitgeoefend. In de tweede plaats is het ongetwijfeld zo, dat hierbij de beunhazen het meeste kwaad hebben gesticht en niet de bonafide gelegenheidsagenten, tot welke categorie zeer vele tussenpersonen gerekend kunnen worden. Tenslotte dient nog opgemerkt te worden, dat de deskundigheid van de doorsnee beroepsagent eveneens nog te wensen overlaat en zich onder hen ook een categorie van onverantwoordelijke provisiejagers bevindt.

Overigens zal de deskundige tussenpersoon, die het beroep als nevenberoep uitoefent, anders dan tot schade van het bedrijf als geheel voornamelijk niet gemist kunnen worden.

b. De categorie van bemiddelaars welke een onverenigbaar beroep uitoefent zal door de werking van artikel 5, eerste lid sub a, worden geëlimineerd.

c. De ondergetekenden kunnen bij gebrek aan gegevens moeilijk beoordelen of de voorstelling van zaken zoals die, gelijk in de Memorie van Toelichting gesteld, door de maatschappijen is gegeven over de herkomst van de beroepstussenpersonen, geheel juist is.

Om dezelfde reden kunnen zij evenmin positief verklaren of de in het Voorlopig Verslag gegeven opvatting deze herkomst juist weergeeft. Het laat zich echter denken dat de beroepstussenpersonen, die voorheen een ander hoofdberoep hebben uitgeoefend, alvorens van hoofdberoep te zijn veranderd, eerst een tijdlang de assurantiebemiddeling in nevenberoep hebben uitgeoefend. Uiteraard zullen er echter, welke opvatting dan ook de juiste is, steeds wel voldoende belangstellenden gevonden worden voor het beroep van tussenpersoon. Dat de, mede naar aanleiding van de totstandkoming van dit wetsontwerp, vergrote belangstelling voor de opleiding tot tussenpersoon een gunstige invloed zal hebben op de waardering voor het beroep van assurantiëtussenpersoon, kunnen de ondergetekenden ten volle onderschrijven; zij achten dit bovendien een verheugend teken.

De in het Voorlopig Verslag aangehaalde toestand in de Verenigde Staten (welke overigens niet in alle staten bestaat) is zeker van belang te achten, doch zonder meer niet als vergelijkingsmateriaal te gebruiken. Vele andere factoren, waaronder als belangrijkste de volkomen andere geestesgesteldheid van de Amerikaan tegenover verzekering, hebben op de geschetste toestand een belangrijker invloed dan de daar bestaande reglementering van het beroep van assurantiebemiddelaar.

Met instemming hebben de ondergetekenden kennis genomen van de in het hier beantwoorde gedeelte van het Voorlopig Verslag gemaakte opmerking, dat de hier te lande bestaande achterstand — die overigens lang niet alleen in Nederland bestaat — niet in een handomdraai kan worden ingehaald, zij het dan dat zij, zoals hierboven reeds gebleken is, andere opvattingen huldigen over de oorzaken en de mate van deze achterstand.

3e. a. Het hier opgemerkte is ongetwijfeld juist.

b. Wanneer de inspecteur ener verzekeringsmaatschappij de hem opgedragen taak juist vervult zal hij eveneens op tussentijds noodzakelijk geworden aanvullingen of wijzigingen nauwlettend acht slaan en ook zorgen, dat deze aanvullingen en wijzigingen worden aangebracht. Zoals bij het gestelde onder a. mag ook hier echter worden opgemerkt, dat de genoemde bezwaren, die tenslotte neerkomen op de ondeskundigheid van een deel der gelegenheidsagenten, ten volle door het wetsontwerp worden ondervangen, daar het wetsontwerp toch deskundigheidseisen stelt. Nog sterker is dit het geval nu ook voor register C deskundigheidseisen zijn gesteld. Bovendien wordt naar het oordeel van de ondergetekenden te veel uit 't oog verloren dat er ook vele gelegenheidsagenten zijn die voldoende deskundig zijn en voortdurend attent zijn om de eenmaal verzekerde ook verder van advies te dienen. De motieven welke hen daartoe drijven zijn uiteraard dezelfde als die waardoor de beroepstussenpersonen worden geleid.

c. Ten aanzien van het hier gestelde moge opgemerkt worden, dat dit buiten de sfeer van het ontwerp staat, daar dit betrekking heeft op de vraag of de voorkeur gegeven dient te worden aan bemiddeling in dienst van een maatschappij, dan wel als zelfstandig bemiddelaar. Naar de ondergetekenden reeds hierboven hebben uiteengezet zal een eind dienen te worden gemaakt aan de beunhazerij door ondeskundige tussenpersonen. De grootste en maatschappelijk meest ongenenste categorie van deze beunhazers zal reeds door het eenvoudige feit van de registratie verdwijnen. De overigen zullen door de gestelde productie- en deskundigheidseisen eveneens het terrein der assurantiebemiddeling verlaten. Geleidelijke verhoging van deze eisen zal voorts het aantal in nevenberoep werkende tussenpersonen doen afnemen.

Onmogelijk en funest voor het bedrijf als geheel zou het echter zijn, indien de categorie van niet-beroepsbemiddelaars met een slag zou worden geëlimineerd.

Provisiemaximierung. Ten aanzien van de provisiemaximierung stellen vele leden dat redelijkerwijze mag worden aangenomen, dat de verzekeraars uiteindelijk geen zodanig hoge provisies zullen uitkeren, dat deze ten aanzien van de bedrijfsresultaten niet verantwoord zouden zijn. Het is echter de vraag, in hoeverre de hoogte der provisies de bedrijfsresultaten beïnvloedt. Tot op zekere hoogte is deze invloed aanwezig doch anderszijds worden de provisies door de verzekerden betaald. Aangezien het ten aanzien van de bemiddeling en vooral de bemiddeling op het gebied van de schadeverzekering, zo gesteld is, dat de verzekerden over het algemeen weinig persoonlijke voorkeur tonen voor een bepaalde maatschappij en evenmin kennis dragen

van de premieberekeningen der verschillende maatschappijen, laat staan van het verschil in waarde in premie uitgedrukt van de verschillende polisvoorwaarden, is het gewoonlijk van de betrokken tussenpersoon afhankelijk bij welke maatschappij de verzekering zal worden geplaatst. Het is derhalve begrijpelijk dat, binnen de grenzen van voldoende soliditeit der maatschappijen, de betrokken verzekering geplaatst zal worden bij die maatschappij, die de meeste provisie geeft. Het is bovendien duidelijk, dat verlaging der provisies slechts mogelijk is, indien dit zoals bij het levensverzekeringsbedrijf, door de betrokken maatschappijen gezamenlijk wordt toegepast.

Evenmin is het voor bestrijding vatbaar, dat de hoogte der provisie, wil zij een lonende opbrengst voor de beroepsagent mogelijk maken, verband moet houden met het aantal candidaat-verzekerden dat bewerkt moet worden alvorens een post kan worden afgesloten, alsmede met de grootte van de af te sluiten gemiddelde verzekering. Bij een daling van het aantal tussenpersonen zal, naar mag worden aangenomen, ook het aantal te bezoeken kandidaten per af te sluiten post dalen.

Het is inderdaad enigszins komisch te moeten constateren, dat de door deze gang van zaken op zeker moment gerechtvaardigde daling van de provisie door de tussenpersonen zal kunnen worden tegengehouden, indien het verzekeringsbedrijf, dan wel een bepaald onderdeel daarvan, onvoldoende saamhorigheid toont.

Met de in de punten 1 tot en met 3 gestelde verlangens ten aanzien van de provisiemaximierung kunnen de ondergetekenden zich inmiddels wel verenigen, met dien verstande, dat zij ten aanzien van het onder 2 gestelde zouden willen opmerken, dat slechts in zoverre rekening gehouden kan worden met de gestegen bedrijfskosten als verenigbaar is te achten met de door de regering in het algemeen te dezer zake gevoerde loon- en prijsbeleid. Onder „ten volle” zal dan ook verstaan dienen te worden dat geen achterstelling bij het overige bedrijfsleven als geheel mag plaats vinden.

Commissie van Advies. De ondergetekenden zijn bereid de Commissie van Advies, die door hen aanvankelijk is gezien als een technisch adviesorgaan van de Directie van het Registratiebureau, om te vormen tot een orgaan dat niet alleen de Sociaal-Economische Raad van advies zal dienen doch ook gehoord zal worden ter zake van alle krachtens deze wet uit te vaardigen algemene maatregelen van bestuur of te geven ministeriële beschikkingen. Het lag in de bedoeling van de ondergetekenden in deze commissie de verzekeraars en de tussenpersonen door een gelijk aantal leden te doen vertegenwoordigen. Zij zijn gaarne bereid dit in de wet vast te leggen en te bepalen, dat de benoeming dezer leden zal geschieden, in overleg met representatief te achten organisaties uit het bedrijfsleven.

Het opnemen van vertegenwoordigers van verzekeringnemers in deze commissie, die in verband met de aard der te geven adviezen geheel moet bestaan uit op het gebied van het verzekeringswezen praktisch werkzame deskundigen, achten de ondergetekenden niet wenselijk. Zulks is bovendien ook niet noodzakelijk omdat de Ministers, belast met de uitvoering van de wet, en de Sociaal-Economische Raad, er vanzelfsprekend op zullen letten, dat de uitvoeringsbepalingen niet in strijd zullen zijn met het algemeen belang.

Portefeuillerecht. De ondergetekenden menen, gezien de redelijkheid van de daartoe aangevoerde argumenten, geen bezwaar te moeten maken tegen het opnemen van een vierde lid van artikel 17. Zij achten het daarbij echter noodzakelijk de in het derde lid van dit artikel neergelegde bescherming van de tussenpersoon zo weinig mogelijk aan te tasten. Zij stellen daarom voor de voorgestelde redactie van dit vierde lid als volgt te doen luiden:

„4. Voorzover tussen de verzekeraar en een tussenpersoon niet anders is overeengekomen, heeft de verzekeraar nochtans het recht om, in geval van verhuizing naar een gebied, waarin de betrokken tussenpersoon het bemiddelingsbedrijf niet uitoefent, de verzekering terstond over te boeken naar de portefeuille van een tussenpersoon, werkzaam in dat gebied, zonder gehouden te zijn, de oorspronkelijke tussenpersoon ter zake schadeloos te stellen dan wel de nieuwe tussenpersoon terzake een vergoeding in rekening te brengen.”

Wanneer gesproken wordt van een „recht” op beheer kan inderdaad gezegd worden, dat deze term niet volkomen juist aangeeft de verhouding, die er tussen de tussenpersoon en de verzekeraar bestaat. Immers zoals ook in het Voorlopig Verslag is gesteld, is zeker ook sprake van de vervulling van een plicht, jegens de verzekeraar. Zoals echter ook reeds in het Voorlopig Verslag wordt opgemerkt, zien de tussenpersonen en met name de beroepsagenten de verzekeringnemers gewoonlijk als hun cliënten. Daartoe bestaat in het algemeen ook wel aanleiding. De tussenpersoon is in een groot deel van de gevallen de vertrouwensman van de verzekeringnemer, die aan hem de wijze en vorm van verzekeren van zijn risico's overlaat. Ook dit ver-

trouwen van de verzekeringnemer, die zijnerzijds in zekere mate het beheer van zijn verzekeringsaangelegenheden aan de tussenpersoon overlaat, geeft de tussenpersonen — hoewel formeel onjuist — te gerede aanleiding om van een „recht” op beheer te spreken.

Tot op zekere hoogte zou ook op de term „beheer” enige critiek kunnen worden uitgeoefend, daar dit beheer in de praktijk niet ten volle dekt de betekenis, die in het algemeen aan de term „beheer” wordt toegekend. Met name zullen de in het algemeen aan een beheerder toekomende beheersbevoegdheden hier een belangrijk geringere omvang hebben, terwijl dientengevolge de verantwoordelijkheden eveneens van mindere omvang zullen zijn. Het is waarschijnlijk op grond van deze of soortgelijke overwegingen, dat zeer vele leden de redactie van de leden van artikel 19 dusdanig willen wijzigen, dat in plaats van van „beheer” sprake is van „verzorging van het incasso van premien”. Hoewel de term „verzorgen” mogelijk een deel van de bezwaren tegen de term „beheer” zou kunnen wegnemen, moet de omschrijving „verzorging van het incasso van premien” toch minder juist worden genoemd. Zoals ook reeds in het Voorlopig Verslag (blz. 13 bovenaan) is opgemerkt omvat de taak van de tussenpersoon meer dan alleen het „incasso der premien”.

Naast de op de aangehaalde plaats in het Voorlopig Verslag genoemde plichten, is ook reeds elders daarin enkele malen — en terecht — gewezen op de taak en in zekere zin de plicht van de tussenpersoon om zich regelmatig op de hoogte te stellen van de stand van zaken van het verzekerde risico, alsmede van de positie van de verzekeringnemer en diens gezin.

Men zou kunnen stellen dat een deel van de hierboven aangegeven taak los gezien kan worden van het „beheer” dan wel de „verzorging” zoals die hier bedoeld is. De ondergetekenden menen echter dat dit enerzijds zou leiden tot subtiele onderscheidingen, anderzijds niet gewenst moet worden geacht. Resumerende komen zij tot de conclusie, dat aan de term „beheer”, ondanks daaraan klevende mogelijke bezwaren, de voorkeur dient te worden gegeven. Zoals uit het vorenstaande volgt zien de ondergetekenden de incassoprovisie dan ook in lang niet alle gevallen als uitsluitend een vergoeding voor de verrichte incasso. Niet is juist, dat indien de tussenpersoon niet incasseert en daarbij ook niet de andere „beheersplichten” waarneemt, hem geen vergoeding toekomt. In de regelen, bedoeld aan het slot van het derde lid van artikel 19, zal dan ook met de feitelijke situatie rekening dienen te worden gehouden.

Alhoewel reeds in het vorenstaande tot uitdrukking komt, dat het geenszins in de bedoeling ligt alle tussenpersonen over een kam te scheren, kunnen de ondergetekenden toch geenszins beamen, dat het inconsequent zou zijn gebruik te maken van het recht om de overdracht van een portefeuille mede afhankelijk te doen zijn van de toestemming van de verzekeraars.

Het kan toch de verzekeraar niet onverschillig zijn wie ten aanzien van bepaalde premievorderingen als zijn schuldenaar optreedt. Waar hij toch een verzekering van een bepaalde tussenpersoon zonder bedenken zal accepteren, zal hij precies dezelfde verzekering van een andere tussenpersoon zelfs niet in overweging willen nemen.

Daar komt nog bij, dat de mogelijkheid niet is uitgesloten dat de tussenpersoon aan wie de portefeuille zal worden overgedragen geen zaken doet en ook in de toekomst niet wil doen met een bepaalde verzekeringsmaatschappij, van welke zich een aantal posten in de over te dragen portefeuille bevinden. De kans is dan aanwezig dat de bestaande posten zullen worden overgesloten bij een andere maatschappij; in elk geval zal dan het aantal posten niet toenemen, hetgeen wel het geval zou kunnen zijn indien de betrokken tussenpersoon geen bezwaar heeft om te werken voor de bedoelde verzekeringsmaatschappij. De voorgestelde wijziging van artikel 18 lijkt de ondergetekenden om de boven uiteengezette redenen derhalve niet raadzaam.

Dit wil echter niet zeggen, dat zij de geopperde bezwaren van geen belang achten. De te geven oplossing dient echter, ongeacht het karakter van de bemiddeling, in elk geval ook rekening te houden met de belangen van de verzekeraars. Een belangrijk punt is daarbij ongetwijfeld de in het Voorlopig Verslag genoemde eisen van morele en financiële betrouwbaarheid alsmede van de vakbekwaamheid. Door het stellen van deze eisen is echter nog niet voorzien in de hierboven geschetste mogelijkheid van oversluiting. De ondergetekenden menen dat aan de in het Voorlopig Verslag geuite wens tegemoet gekomen kan worden, terwijl toch de hierboven door hen genoemde bezwaren worden ondervangen door het bedoelde lid 2 van artikel 18 als volgt te doen luiden:

„2. Het bepaalde in het eerste lid laat onverkort het recht om, met goedvinden en medewerking van de betrokken verzekeraars een portefeuille over te dragen. Indien de verzekeraar weigert tot bedoelde overdracht zijn medewerking te verlenen kan de betrokken tussenpersoon dan wel de betrokken verzekeraar de Sociaal-Economische

Raad verzoeken een beslissing te nemen. De Sociaal-Economische Raad beslist niet dan nadat beide partijen in de gelegenheid zijn gesteld gehoord te worden. Een door de Sociaal-Economische Raad gegeven beslissing is bindend voor beide partijen.”

Door deze beslissing bindend te verklaren wordt enerzijds voorkomen dat te vlug de beslissing van de Sociaal-Economische Raad wordt gevraagd, terwijl anderzijds bevorderd wordt dat in gevallen waarin partijen niet tot een regeling kunnen komen snel een definitieve uitspraak wordt verkregen.

De op blz. 15 van het Voorlopig Verslag genoemde mogelijkheid, dat de in artikel 1 bedoelde overdracht van verzekeringen het gelegenheidsagentenstelsel zal bevorderen is, nu ook voor handhaving in het C-register deskundigheidseisen worden gesteld, niet juist meer, daar bovendien voor D-agenten geldt, dat voor de overgang naar register C bepalend zal zijn het aantal verzekeringen, dat door bemiddeling van de D-agent is tot stand gekomen. De naar deze tussenpersoon overgeboekte verzekeringen, tellen daarvoor dus niet mee, hetgeen medebrengt, dat de verzekeraars zich wel zullen wachten overboeking naar een D-agent te bewerkstelligen, daar bij nietslagen dezer agent opnieuw overboeking dient plaats te vinden.

Ook de overdracht aan niet deskundige C-agenten is in verband met de vijfjaarlijkse revisie niet aantrekkelijk.

De ondergetekenden betwijfelen of met de invoering van een verbod van „kantoorportefeuilles” het algemeen belang gediend is. Het schept een systeem van verplichte bemiddeling, hetgeen allerminst noodzakelijk is. In wezen werkt dit verbod kostenverhogend. In het algemeen zullen bovendien de maatschappijen deze „kantoorposten” wel aan de hoede van hun inspecteurs toevertrouwen. Doen zij dit niet, dan vindt ongetwijfeld zoals in het Voorlopig Verslag wordt opgemerkt, in deze posten een groter verloop plaats dan in de rest van de lopende posten.

De ondergetekenden menen dan ook op deze suggestie niet te moeten ingaan.

Artikelen

Artikel 1. De ondergetekenden zien geen bezwaar in het bestaan van het instituut der sub-agenten. Enerzijds biedt dit instituut de sub-agenten de gelegenheid zich in de sfeer van de zelfstandige vrije agent te bekwalen tot een zelfstandige beoefening van dit beroep, anderzijds zien zij er geen bezwaar in, dat een vrije agent, die zijn zaken ziet uitbreiden, andere agenten onder zijn verantwoordelijkheid doet werken.

De praktijk heeft ten deze geen aanleiding tot klachten gegeven, terwijl de wet waarborgen schept voor de positie van de sub-agent. De term „verzekerde” is, waar die in het ontwerp voorkomt veranderd in „verzekeringnemer”. Een definitie van „persoon” is thans opgenomen, terwijl de andere definities daaraan zijn aangepast, terwijl ook in de tekst van deze wet met deze definitie rekening is gehouden. De opname van het woord „uitsluitend” achten de ondergetekenden minder gewenst.

Zoals reeds in het algemeen deel is uiteengezet is thans de uitvoering van deze wet in handen gelegd van de Sociaal-Economische Raad. Derhalve is de definitie van „de Directie” vervangen door een definitie van „de Sociaal-Economische Raad”.

Artikel 2. In de huidige redactie van dit artikel is de status van de Commissie van Advies geregeld. Daarbij is, zoals reeds uitvoerig in het algemeen deel is uiteengezet tegemoetgekomen aan de terzake in het Voorlopig Verslag geuite wens. Steeds zal thans, alvorens krachtens de wet een algemeen voorschrift wordt gegeven, het advies van deze commissie worden ingewonnen.

Artikel 3, lid 1. De passage betreffende de volksverzekering is uit het ontwerp verwijderd. Zoals opgemerkt bij artikel 2 zal omtrent een niet-toepasselijkheidsverklaring het advies van de Commissie worden ingewonnen.

Lid 2. Zoals reeds in de Memorie van Toelichting werd aangegeven, ligt het in de bedoeling de salarisgrens dusdanig te stellen, dat de hogere functionarissen tot en met de inspecteur buiten de wet vallen. Een bepaling, waarin sprake zou zijn van hogere employe's en daarmede gelijk te stellen personen zou in dit opzicht eerder een verslechtering dan een verbetering inhouden, daar evenmin vaststaat wat er onder deze termen dient te worden verstaan.

In verband met de toevoeging aan artikel 20 van een nieuw lid, dat van toepassing dient te zijn op de in de leden 2, 3 en 4 van artikel 3 bedoelde tussenpersonen, is in de aanhef van de leden 2 en 3 deze toepasselijkheid tot uitdrukking gebracht.

Lid 3. Het derde lid heeft de bedoeling de wet niet van toepassing te doen zijn op het middelbaar personeel in vaste dienst van verzekeraars en tussenpersonen. Dat personeel kan voldoende vakbekwaam geacht worden, aangezien niet verwacht kan worden, dat de

betrokken principalen onbekwame lieden in vaste dienst zullen hebben. Ten overvloede is — om misbruik van deze bepaling te voorkomen — bepaald, dat dit personeel, wil het onder de werking van dit artikel vallen, een zeker minimum salaris moet verdienen en als zodanig bij de Sociaal-Economische Raad moet worden aange-meld.

Gevaar dat door deze bepaling gehandeld zou kunnen worden in strijd met de bedoeling van de wet valt dan ook niet te duchten.

Overigens zij opgemerkt, dat het hier bedoelde personeel in vaste dienst nimmer oorzaak is geweest van de moeilijkheden, welke de aanleiding hebben gevormd tot het indienen van het onderhavige ontwerp van wet. De wet op dat personeel van toepassing verklaren zou slechts een ongemotiveerde belemmering van het bedrijf van de betrokken principalen inhouden. De ondergetekenden zijn dan ook van mening, dat het derde lid van artikel 3 niet gemist kan worden.

De hier gekozen constructie van het leggen van de aanmeldings-plicht bij de werkgever is gekozen, omdat de controle van de op-gaven der verzekeraars eenvoudiger valt te verwezenlijken dan de op-gaven der afzonderlijke tussenpersonen. Overigens blijft op de tussen-persoon, die weet niet aan de vereisten van dit lid te voldoen, de plicht rusten zich te laten registreren.

Lid 4. Verwezen zij naar hetgeen hierboven is opgemerkt met be-trekking tot lid 3.

Artikel 4. Blijkens het hierboven bij de beantwoording van de Algemene Beschouwing gestelde achten de ondergetekenden de hier voorgestelde redactie niet voor overneming vatbaar.

In verband met het vervallen uit het eerste lid van artikel 3 van het niet-toepasselijk verklaren van deze wet op de volksverzekering moet het tweede lid van artikel 4 vervallen en het derde lid, dat redactioneel is gewijzigd, worden vernummerd tot tweede lid.

Artikel 5, lid 1. In verband met de hierover gemaakte opmer-kingen werd dit lid aangevuld met de leden *d*, *e* en *f*, terwijl het met dit lid corresponderende lid 1 van artikel 9 in verband daarmede eveneens werd gewijzigd.

Naar de mening van de ondergetekenden zal in het geval van de employé van een schadeverzekeringsmaatschappij, die de buitenland-se relaties van zijn werkgever aanboort, om deze te bewegen zich bij buitenlandse maatschappijen te verzekeren, sprake zijn van be-middeling in de zin der wet. Hij zal derhalve, indien hij niet is ge-registreerd, strafbaar zijn.

Littera b. Het lijkt niet voor bestrijding vatbaar, dat hij die „de stand” van het verzekeringsbedrijf neerhaalt ook die der tussen-persoonen schaaft. Het woord „groep” in de plaats van „stand” geeft de bedoeling niet juist weer.

Lid 4. Aan de wens van de vele in het Voorlopig Verslag aan het woord zijnde leden tot invoering van deskundigheidseisen voor de C-agenten is blijkens de beantwoording van de Algemene Be-schouwingen voldaan.

Uiteraard zullen deze deskundigheidseisen van geringere zwaarte zijn als de deskundigheidseisen voor de registers A en B. De onder-getekenden achten het echter niet juist de deskundigheidseisen reeds te stellen terstond bij de overgang van het Register D naar het Register C. Zeer vele verzekeraars werken toch van oudsher over-wegend met tussenpersonen, die alleen de leerschool der praktijk doorlopen. Hoewel de ondergetekenden erkennen dat het wenselijk is om hierin verandering te brengen achten zij de breuk met het verleden toch te groot om nu te eisen dat men alvorens als verze-keringsagent te mogen optreden eerst aan deskundigheidseisen moet hebben voldaan. Zij zijn van mening dat aan deze verzekerings-agenten enige tijd gegeven moet worden om zich in aansluiting op hun praktisch werk ook theoretisch te bekwamen, tot verhoging van het peil dezer agenten. Zij wensen deze tijdsperiode te stellen op 5 jaar, de termijn waarna krachtens artikel 10 elk jaarregister van het C-register moet worden uitgekamd. De in het C-register inge-schrevene, die na 5 jaar nog niet aan de deskundigheidseisen heeft voldaan, zal dan uit het C-register moeten worden verwijderd. De ondergetekenden hebben dan ook het vierde lid van artikel 5 ongewijzigd gelaten en het eerste lid van artikel 10 in de aangegeven zin gewijzigd.

Als grondslag van de uit te vaardigen algemene maatregel van bestuur bedoeld in het vierde lid van artikel 5, zal naar het oordeel der ondergetekenden moeten dienen het eisen van een aantal door de candidaat afgesloten verzekeringen, dat in doorsnee door een can-didaat kan worden afgesloten, indien hij vrij regelmatig serieus van de bemiddeling werk maakt.

Opgemerkt moge worden, dat het ontwerp spreekt van „afhankelijk van de grootte” te bepalen minimum aantal verzekeringen. Aan de in het Voorlopig Verslag geuite wens, om met de kwaliteit der pos-

ten rekening te houden, is daarmee wel voldaan. Het lijkt minder ge-wenst met de courtage of provisie rekening te houden, daar deze enerzijds per maatschappij verschillen, anderzijds geen zelfstandige factoren geacht kunnen worden.

Artikel 6, lid 1. In wezen, zij het op andere wijze dan in het Voorlopig Verslag bedoeld, heeft deze bepaling juist ten doel de con-tinuiteit in de bedrijven te handhaven. De ondergetekenden erkennen de mogelijkheid dat de continuïteit zoals in het Voorlopig Verslag bedoeld, kan worden geschaad, doch zij wijzen er daarbij op, dat niet impératief is voorgeschreven, dat ontheffing moet worden verleend. Bij gegronde vrees voor verwaarlozing kan de ontheffing worden ge-weigerd, dan wel door middel van het stellen van voorwaarden wor-den bereikt dat onmiddellijk kan worden ingegrepen. Tot uitdruk-king is thans gebracht dat het verzoek schriftelijk dient plaats te vinden.

Artikel 7, lid 1. Ook hier is thans tot uitdrukking gebracht dat het verzoek schriftelijk dient te geschieden. De gevraagde gegevens en bewijsstukken zullen omvatten die gegevens en bewijsstukken, die nodig zijn om te kunnen constateren of aan de in de wet gestelde eisen wordt voldaan.

Lid 2. Aan het hier gevraagde kan niet worden voldaan daar naast de deskundigheidseisen en de moraliteit nog andere eisen wor-den gesteld (b.v. beroep, meerderjarigheid, productie-eisen).

Lid 4. De ondergetekenden staan op het standpunt, dat de kosten aan de uitvoering van deze wet verbonden opgebracht dienen te wor-den door de direct belanghebbenden, de tussenpersonen. Zij mogen in dit verband wijzen op de kosten van het op de levensverzekerings-maatschappijen door de Verzekeringskamer uitgeoefende toezicht.

Uiteraard hebben de tussenpersonen eveneens groot belang bij een behoorlijk toezicht op de verzekeringsmaatschappijen, terwijl dit toch geen reden is geweest, noch kan zijn, om hen aan de kosten van dit toezicht te laten meebetalen. Overigens zou bij een systeem, waarbij de verzekeraars mee betalen de verdeling over deze verzekeraars on-gefiefeld zeer grote moeilijkheden met zich brengen, in verband met het feit, dat er maatschappijen zijn, die uitsluitend dan wel gedeeltelijk werken met agenten in loondienst, terwijl ook verschillende verze-keringen geheel of ten dele rechtstreeks bij verzekeraars in het buiten-land wordt geplaatst.

Artikel 8. De bedoeling van het Centraal Register is daarin op te nemen de namen uit de jaarregisters van hen, die het beroep op de dag der publicatie uitoefenen en wier namen voorkomen in registers, die ingevolge de wet openbaar zijn. Thans dienen dus ook de namen der C-agenten daarin vermeld te worden. In verband hier-mede zijn het tweede en het vierde lid gewijzigd.

Artikel 9, lid 1. Aanvankelijk lag het in de bedoeling ook de surséance van betaling alsmede de aanbidding van een onderhands accoord als gronden voor de doorhaling in dit lid op te nemen.

Daarvan is afgezien, daar de schrapping in die gevallen zou be-tekenen, dat net zo goed geen surséance van betaling of een onder-hands accoord aangeboden kan worden, daar verder werken toch uitgesloten is. Dit is temeer van belang als de oorzaken niet in de eerste plaats bij de tussenpersoon liggen; mocht dit wel het geval zijn, dan zal op grond van schade aan „de stand” der tussenper-sonen toch tot doorhaling overgegaan kunnen worden (dan wel op grond van lid *g* van artikel 9).

Lid 3. De hier voorgestelde redactie wordt overgenomen.

Artikel 10, lid 1. De betekenis van de hier gemaakte opmerkin-gen is wel belangrijk verminderd, nu voor de blijvende opname in Register C — hetgeen intussen nimmer de bedoeling is geweest — tevens het voldoen aan bepaalde deskundigheidseisen wordt ver-langd. Overigens vragen de ondergetekenden zich af of wel ooit een maatschappij er toe zal komen om iemand, die gedurende vier jaar bewezen heeft niet te kunnen bemiddelen, te bedelen met feitelijk door een inspecteur gesloten verzekeringen. Dit zou op zijn zachtst gesproken een bewijs zijn van een onverstandig buitendienstbeleid.

Verkorting van de termijn van 5 jaar tot 3 jaar achten de onder-getekenden ongewenst. Niet mag worden vergeten dat het hier gaat om het diep ingrijpen in reeds lang bestaan hebbende verhoudingen.

De regeling beoogt de categorie van de beunhazen uit te sluiten, maar de categorie van bonafide gelegenheidsagenten in stand te houden mits zij voldoen aan te stellen eisen betreffende productie en vakbekwaamheid. Voor vele verzekeraars wordt de productie voor een groot deel verkregen door het werk dezer bonafide gelegenheidsagenten. De eerste grote uitkaming van het C-register kan niet plaats vinden op kortere termijn dan 5 jaar zonder de kans te lopen dat daardoor de belangen van bedoelde verzekeraars en

vele bonafide gelegenheidsagenten op niet-verantwoorde wijze zouden worden geschaad.

De thans voorgestelde regeling grijpt reeds diep in.

De ondergetekenden achten het niet mogelijk nog sneller te werk te gaan.

Het lijkt wel zeer onwaarschijnlijk, dat iemand die gedurende vijf jaar de gelegenheid heeft gehad om aan de eisen van register C te voldoen en daar in niet is geslaagd zich wederom in register D zal laten inschrijven om een jaar zonder provisie te werken en de grote kans te lopen om deze provisie nimmer te krijgen.

Uiteraard zal een C-agent, die in zijn revisiejaar is, wel weten, of hij kan blijven of niet. Weet hij, dat hij geschrapt zal worden, dan zal hij ongetwijfeld reeds maatregelen tot verkoop van zijn portefeuille genomen hebben.

Mocht hij echter geen maatregelen hebben genomen dan wel er niet in geslaagd zijn om zijn portefeuille te verkopen, dan zullen de betrokken maatschappijen het recht hebben om de verzekeringen over te schrijven naar een ander tussenpersoon, daar de betrokken tussenpersoon niet meer het beheer kan voeren. Gewezen mag in dit verband worden op artikel 19 lid 2 en lid 3 in samenhang met de artikelen 17 en 18.

Lid 2. Dit lid werd gewijzigd in de geest van de door verschillende leden gemaakte opmerking.

Artikel 11, lid 3. De betekenis van de term „onverwijld” is zo spoedig mogelijk als in verband met de administratieve mogelijkheden uitvoerbaar is. Het kwam de ondergetekenden voor, dat de doorhaling van de naam van een gevolgmachtigd agent van veel groter publiek belang is te achten dan de doorhaling van de naam van een tussenpersoon. Zij achten de doorhaling van de naam van een tussenpersoon niet van dermate groot belang, dat daarvoor een publicatie in de *Staatscourant* noodzakelijk is.

Artikel 12, lid 1. In een ontwerp van wet als het onderhavige, waarin de vrijheid van bemiddelen bij het sluiten van verzekeringen aan banden wordt gelegd, kan het opleggen van de plicht tot het — voor de controle op de richtige naleving van de wet — verstrekken van gegevens nu eenmaal niet gemist worden.

Littera a. De woorden „of daarin wensen te worden ingeschreven” kunnen niet vervallen, aangezien het de Sociaal-Economische Raad mogelijk moet zijn om inlichtingen in te winnen omtrent productie en portefeuille. De ondergetekenden zien geen aanleiding de bestaande tekst te wijzigen.

Artikel 13, lid 1. Teneinde het publiek de gelegenheid te bieden onmiddellijk te kunnen vaststellen tot welke categorie de tussenpersoon, die zich tot hem wendt, behoort, is deze bepaling geschreven. Het is dus inderdaad zo, dat de tussenpersoon niet gerechtigd is een andere titel te voeren dan die waarvan de wet gewaagt. Uit de artikelen 4 en 41 blijkt, dat de titel makelaar gehandhaafd blijft. Mocht het in het Voorlopig Verslag gesignaleerde geval zich voordoen, dan zal de betrokkene gerechtigd blijven de titel makelaar te voeren.

Leden 2 en 3. Voor een vlotte gang van zaken kunnen de woorden „dan wel” t/m „Register D” niet worden gemist. Gevaar kan in de handhaving niet schuilen aangezien provisie eerst kan worden uitgekeerd na inschrijving in het Register C.

Lid 4. Het vierde lid beoogt slechts bescherming te verlenen aan verzekeraars en die tussenpersonen, die met sub-agenten werken en zo doende een vlotte afwikkeling van zaken te bevorderen. Aangezien het hier gaat om een verbod van het aanvaarden door verzekeraars en tussenpersonen van voorstellen van niet gequalificeerde tussenpersonen zou het niet juist zijn in de redactie van lid 4 derden te betrekken.

Artikel 14, lid 1. De ondergetekenden kunnen de mening, dat de vaststelling van de in dit lid bedoelde provisiemaxima thuis behoort bij de Directie van de Prijsbeheersing, niet onderschrijven. De provisiemaximering is namelijk niet bedoeld als een onderdeel van de schaarste-economie, doch als blijvende bescherming van de verzekerden, welke gezien de ervaringen in deze bedrijfstak wenselijk is. Overigens kunnen de ondergetekenden helaas niet beamen dat misstanden slechts op het terrein van de gelegenheidsbemiddelaars bestaan; derhalve zullen zij dan ook niet verdwijnen bij het ingrijpend beperken van bedoelde groep. Zover thans te voorzien is zal wel geen differentiatie worden ingevoerd voor de zuivere incassoprovisie.

In het lager stellen van de provisie voor verzekeringsagenten ten opzichte van de makelaars in assurantiën, assurantiebezorgers en erkende assurantie-agenten, ligt geen discriminatie, als in het Voorlopig Verslag bedoeld, opgesloten. Elke verzekeringsagent kan immers tot de categorie van Register A en B gaan behoren als hij de energie en de wil opbrengt om zich door studie te bekwalen.

In verband met het feit, dat de wet door de bovenbedoelde wijziging ook toepasselijk zal zijn op de volksverzekering is ten behoeve van de beroepsvolksverzekeringsagenten in het eerste lid van artikel 14 thans bepaald, dat geen differentiatie zal plaats vinden ten opzichte van de provisiën terzake van volksverzekeringsovereenkomsten. Zoals reeds meermalen is opgemerkt zal de Commissie van Advies over het uitvaardigen van algemeen geldende voorschriften als de onderhavige om advies worden gevraagd.

Lid 3. Naar aanleiding van de in het Voorlopig Verslag gemaakte opmerking werd de redactie van dit lid verbeterd.

Lid 4. Naar aanleiding van hetgeen op blz. 3 van het Voorlopig Verslag werd opgemerkt omtrent de provisielose verzekeringen, aangebracht door nietgeslaagde aspirant-verzekeringsagenten is lid 4 zo gewijzigd dat de maatschappijen voor elke post, welke door een aspirant-agent wordt aangebracht, provisie afdragen aan de Sociaal-Economische Raad. Bij inschrijving in een der registers A, B of C krijgt de agent de provisie alsnog. In het tegenovergestelde geval vervalt de provisie aan de Sociaal-Economische Raad.

Artikel 15, lid 2. De hier bedoelde dispensatie zal slechts in zeer beperkte mate worden verleend. Wanneer voor de afmaking van een bepaalde soort schade het beschikken over een daartoe geschikt apparaat noodzakelijk is, kan uiteraard de dispensatie beperkt blijven tot de A-agenten.

Artikel 16, lid 1. De gevraagde aanvulling, zij het enigszins gewijzigd, werd in het ontwerp opgenomen.

Lid 2. De noodzaak van de opname van dit lid is hoofdzakelijk gelegen in het ontzien van internationale gebruiken. De ondergetekenden willen gaarne toezeggen, dat zij slechts in strikt noodzakelijke gevallen, waarin aan de dispensatie niet te ontkomen is zonder schade toe te brengen aan het algemeen belang en het bedrijfsbelang, van de hen gegeven bevoegdheid zullen gebruikmaken.

VI. Van de rechtspositie van tussenpersonen

Algemeen. De bepalingen in Hoofdstuk VI scheppen niet alleen waarborgen voor de tussenpersonen doch ook voor de verzekeraars. De laatsten hebben er toch groot belang bij wie een portefeuille van bij hem gesloten verzekeringen beheert, niet alleen wat betreft de uiteindelijke relatie in het algemeen tussen verzekeraar en verzekeringnemer, doch ook wat betreft het delcredere-risico, dat nu eenmaal inhaerent is aan het optreden van de tussenpersoon tussen de verzekeraar en de verzekeringnemer. De ondergetekenden achten het daarom principieel onjuist om aan de artikelen 18 en 19 een vierde lid toe te voegen, waarbij deze artikelen niet van toepassing verklaard zouden worden op de makelaars in assurantiën en de assurantiebezorgers. De verzekeraar voor wiens rekening de verzekeringen toch lopen, moet het recht hebben om ook met betrekking tot deze personen zo nodig het beheer der portefeuille aan zich te trekken en toezicht uit te oefenen op het beheer der portefeuille met inachtname van de bepalingen der wet. Zij zijn echter bereid — zoals reeds is opgemerkt bij de beantwoording der algemene beschouwingen — om artikel 18, tweede lid, zodanig te wijzigen dat in geval van weigering van de verzekeraar om zijn medewerking te verlenen aan de overdracht van tot een portefeuille van een tussenpersoon behorende verzekeringen naar de portefeuille van een andere tussenpersoon, beroep op een onpartijdige instantie mogelijk zal zijn. De ondergetekenden menen hiermede aan de naar voren gebrachte bezwaren tegemoet te zijn gekomen.

Artikel 17, lid 2. De gevraagde wijziging werd aangebracht.

Lid 3. Ingevoegd zijn achter het woord „overschrijving” de woorden „wat de aanspraak op provisie aangaat”. Met „lopende verzekeringsjaar” is hier bedoeld de tijdsduur van een jaar, welke aanvangt op de dag van de maand waarop in enig jaar bedoelde verzekering is gesloten.

Het vragen van een vergoeding voor het toewijzen of in beheer geven van een verzekering aan een tussenpersoon vindt zijn grond in de overweging, dat daarmee voorkomen wordt, dat bepaalde tussenpersonen worden geholpen aan de bij de wet vereiste productie voor de opname in een register. Bovendien is deze bepaling opgenomen om uitspannen zoveel mogelijk tegen te gaan. Hier zou dus zelfs het stellen van de verplichting tot het eisen van een vergoeding op zijn plaats zijn. Waar hier echter andere factoren een rol kunnen spelen en verder de verzekeringnemer, als een buiten de onderlinge verhoudingen staande, invloed kan uitoefenen, is volstaan met de huidige formulering.

Aan artikel 17 is een nieuw — vierde — lid toegevoegd dat tegemoet komt aan de bezwaren, welke zich eventueel zouden kunnen

voordoen bij verhuizing van de verzekeringnemer naar een gebied, waarin de betrokken tussenpersoon het bemiddelingsbedrijf niet uitoefent.

Artikel 19, lid 2. Aangezien het beheer meer omvat dan alleen het incasso van premieën zou het onjuist zijn de gelaakte zinsnede te doen vervallen. Onder ernstige verwaarlozing van het beheer kan nimmer het teruglopen van de productiviteit van de betrokkene gerekend worden.

Artikel 20. De bedoeling van deze vraag is de ondergetekenden niet duidelijk geworden. Het onderhavige artikel heeft de strekking om de verhouding tussen tussenpersoon en sub-agent niet van invloed te doen zijn op de rechten en verplichtingen van de verzekeraar jegens de rechtstreeks tegenover hem staande tussenpersoon. Aangezien de slotwoorden van dit artikel verwarring wekken, zijn deze thans geschrapt.

Aan dit artikel is tevens een nieuw lid toegevoegd, hetwelk ten doel heeft de tussenpersonen, op wie de wet niet van toepassing is, een wettelijke basis te geven voor hun in de praktijk gegroeide rechtspositie. Door dit lid kan de tussenpersoon op wie de rechtspositieregeling van deze wet dus niet van toepassing is, zich naast de bepalingen van het gemene recht, voorzover die op hem van toepassing zijn, ook beroepen op het gewoonterecht.

Artikel 21, lid 4. Inderdaad komen de misstanden, die op het gebied van de volmachten zijn geconstateerd, vrijwel uitsluitend voor in de provincie. De volmacht, die makelaars of bezorgers ter beurze hebben kan moeilijk worden uitgehold, althans nimmer vergaand, daar anders de makelaar niet ter beurze zou kunnen opereren. Deze volmachten voldoen dus in praktisch elk geval wel aan de te stellen eisen. Bovendien biedt dit lid de Sociaal-Economische Raad nog controle-mogelijkheden. Van de provinciale volmachten — ook die welke bij de Firma de Vos & Zoon of bij de Firma R. Mees & Zoonen zijn gedeponereerd — kan dit echter niet gezegd worden. Ongetwijfeld zijn ook hier volmachten, die de toets der critiek glansrijk kunnen doorstaan, doch deze zijn slechts beperkt in aantal. Derhalve achten de ondergetekenden de gevraagde uitbreiding van dit lid niet wenselijk.

Artikel 22, lid 2. Conform het in het Voorlopig Verslag voorgestelde werd dit lid gewijzigd.

Artikel 23, lid 1, littera c. Van de gevolmachtigde agent wordt geëist, dat hij een deskundig bemiddelaar is, doch tevens dient van hem geëist te worden, dat hij een deskundig *assurateur* is. Derhalve werden inschrijving in register A, alsmede blijken van deskundigheid op het gebied van het verzekeringsbedrijf geëist. De inschrijving in register A is bovendien noodzakelijk, aangezien de gevolmachtigde agent in de regel ook nog als tussenpersoon optreedt.

Artikel 26, lid 3. De invoeging van het in het Voorlopig Verslag voorgestelde lijkt in verband met artikel 1852 B.W. niet noodzakelijk.

Lid 4. De opname van de door verschillende leden voor dit lid voorgestelde redactie komt de ondergetekenden ongewenst voor. Een dergelijke bepaling hoort in deze wet niet thuis. Zij zou kunnen thuis-horen in een wet, die het toezicht op de uitoefening van het verzekeringsbedrijf regelde. Een soortgelijke bepaling komt dan ook voor in de Wet op het Levensverzekeringbedrijf (*Staatsblad* 1922, no. 716) en zal hoogstwaarschijnlijk ook worden opgenomen in de in voorbereiding zijnde Wet op het schadeverzekeringbedrijf.

Artikel 29 tot en met 34. Nu de Wet op de Economische Delicten tot stand is gekomen, leek het de ondergetekenden wenselijk de overtredingen van de bepalingen van deze wet te stempelen tot economische delicten. In verband daarmee werd artikel 29 gewijzigd en konden de artikelen 30 tot en met 34 vervallen. De daarop volgende artikelen werden vernummerd.

Artikel 33 (oud 38), lid 2. Met de opname van dit lid hebben de ondergetekenden willen doen uitkomen, dan het bepaalde in het eerste lid slechts betrekking had op de provisie-afspraken. Nu blijkt, dat het juist verwarrend werkt, is tot schrapping er van overgegaan.

Artikel 35. Dit artikel werd ingevoegd met de bedoeling het beroepsrecht op beslissingen van de Sociaal-Economische Raad te regelen. Bij de opheffing van het Scheidsgerecht voor het bedrijfsleven, hetgeen uiterlijk 15 Februari 1953 het geval zal dienen te zijn, zal in de administratieve rechtspraak voor de bedrijfsorganisaties op andere wijze worden voorzien. Derhalve is deze bepaling als overgangsbepaling opgenomen.

Artikel 38 (oud 42), lid 3. Meet de voorgestelde naamsverandering kunnen de ondergetekenden wel instemmen.

Aan de redactionele opmerkingen over het systeem van het ontwerp werd de nodige aandacht besteed. Tenslotte zij nog opgemerkt, dat een aantal redactionele verbeteringen van zeer ondergeschikte aard werden aangebracht.

De Minister van Financiën,
P. LIEFTINCK.

De Minister van Economische Zaken,
VAN DEN BRINK.

870 7

NOTA VAN WIJZIGINGEN

(Ingezonden bij brief van 10 October 1950.)

In het ontwerp van wet Regeling van het assurantiebemiddelingsbedrijf worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

I. Het gedeelte van de aanhef vóór „Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten”: wordt gelezen als volgt.

„Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje Nassau, enz., enz., enz.”

II. Overal waar in het ontwerp van wet de woorden „de Directie”, „het Registratie-Bureau” en „de Directie van het Registratie-Bureau” worden gebruikt worden deze termen vervangen door de woorden „de Sociaal-Economische Raad”.

III. In artikel 1 wordt onmiddellijk echter „deze Wet verstaat onder:” ingevoegd:

„persoon: iedere natuurlijke of rechtspersoon, alsmede iedere geen rechtspersoonlijkheid bezittende vennootschap of andere vereniging van personen;”

De definities van de woorden verzekeraar, gevolmachtigd agent, tussenpersoon en verzekerde worden vervangen door de volgende omschrijvingen:

„*verzekeraar:* iedere persoon, die voor eigen rekening het verzekeringsbedrijf uitoefent;

„*gevolmachtigd agent:* iedere persoon, die als gevolmachtigd tegenwoordiger van een verzekeraar voor diens rekening het verzekeringsbedrijf uitoefent;

„*tussenpersoon:* iedere persoon, die zijn bemiddeling verleent bij het sluiten van een verzekering tegen het genot van een hem — al dan niet voorwaardelijk — toe te kennen beloning;

„*verzekeringnemer:* iedere persoon voor wiens rekening een verzekeringsovereenkomst met een verzekeraar is aangegaan alsmede iedere persoon, die een met een verzekeraar gesloten verzekeringsovereenkomst voor zijn rekening heeft genomen;”

Achter de definitie van „Onze Ministers” wordt ingevoegd:

„De Sociaal-Economische Raad: de Sociaal-Economische Raad, bedoeld in de Wet op de Bedrijfsorganisatie;”

Artikel 2 komt te luiden:

„Artikel 2.

1. De Sociaal-Economische Raad wordt voor de uitvoering van de hem in deze wet opgedragen taak en de uitoefening van de hem toegekende bevoegdheden bijgestaan door een door Onze Minister van Financiën te benoemen Commissie van Advies. Een instructie voor deze Commissie kan door Onze Minister van Financiën worden vastgesteld.”

2. De Commissie van Advies bestaat uit ten minste 9 en ten hoogste 17 leden.

3. Verzekeraars en tussenpersonen zullen in gelijken getale in de commissie zitting hebben. Zij zullen worden benoemd in overleg met door Onze Ministers representatief te achten organisaties uit het bedrijfsleven. Onze Ministers zijn gerechtigd de vergaderingen van de Commissie door waarnemers te doen bijwonen.

4. Onze Ministers zijn gehouden, zowel gezamenlijk als ieder voor zich afzonderlijk, het advies van de Commissie in te winnen over elk op grond van deze wet uit te vaardigen algemeen voorschrift.

5. Onze Ministers zijn gerechtigd, zowel gezamenlijk als ieder voor zich afzonderlijk, de bij deze wet aan hen toegekende bevoegdheden aan de Commissie van Advies te delegeren al dan niet onder het stellen van zekere voorwaarden.